

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

22 май 2008 година*

По дело С-462/06

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 234 ЕО от Cour de cassation (Франция) с акт от 7 ноември 2006 г., постъпил в Съда на 20 ноември 2006 г., в рамките на производство по дело

Glaxosmithkline,

Laboratoires Glaxosmithkline

срещу

Jean-Pierre Rouard,

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: г-н Р. Jann (докладчик), председател на състав, г-н А. Tizzano, г-н А. Borg Barthet, г-н М. Pešič и г-н Е. Levits, съдии,

генерален адвокат: г-н М. Poiares Maduro,
секретар: г-жа С. Strömholm, администратор,

* Език на производството: френски.

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 15 ноември 2007 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за Glaxosmithkline и Laboratoires Glaxosmithkline, от адв. B. Soltner, avocat,

— за г-н Rouard, от адв. C. Waquet, avocat,

— за френското правителство, от г-н G. de Bergues и г-жа A.-L. During, в качеството на представители,

— за германското правителство, от г-н M. Lumma, в качеството на представител,

— за италианското правителство, от г-н I. M. Braguglia, в качеството на представител, подпомаган от г-жа W. Ferrante, avvocato dello Stato,

— за правителството на Обединеното кралство, от г-жа Z. Bryanston-Cross, в качеството на представител, подпомагана от г-н A. Howard, barrister,

— за Комисията на Европейските общности, от г-жа А.-М. Rouchaud-Joët, в качеството на представител,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 17 януари 2008 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 6, точка 1, както и на глава II, раздел 5 от Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 12, 2001 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 3, стр. 74, наричан по-нататък „Регламентът“).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между г-н Rouard и дружествата Glaxosmithkline и Laboratoires Glaxosmithkline, установени съответно в Обединеното кралство и във Франция, които по силата на клауза от трудовия си договор той счита за свои съработодатели и от които претендира заплащането на различни суми като обезщетение при уволнение и обезщетение за вреди при неправомерно прекратяване на посочения договор.

Правна уредба

- 3 Глава II, раздел 1 (озаглавен „Общи разпоредби“) от регламента съдържа член 2, параграф 1, който предвижда:

„При условията на настоящия регламент, искове срещу лицата, които имат местоживеене в държава-членка, независимо от тяхното гражданство, се предявяват пред съдилищата на тази държава-членка“.

- 4 Член 6 от регламента, който се намира в глава II, раздел 2 (озаглавен „Специална компетентност“) от него, предвижда:

„[Срещу лице с местоживеене в държава-членка] може, също така, да бъде предявен иск:

- 1) когато то е един от множество ответници, в съдилищата по местоживеенето на всеки от тях, при условие че исковете са в такава тясна връзка, че е целесъобразно те да бъдат разгледани и решени заедно, за да се избегне рискът от противоречащи си съдебни решения, постановени в отделни производства;

[...]

3) по насрещен иск, произтичащ от същия договор или факти, на които се основава първоначалният иск, в съда, пред който е висящо първоначалното дело;

[...]“.

5 Като една от целите на регламента, съображение 13 гласи:

„Във връзка със застраховането, потребителските договори и трудовата заетост, по-слабата страна трябва да бъде защитена от правила за компетентност, които са в по-висока степен благоприятни за нейните интереси, отколкото предвиждат общите правила“.

6 Глава II, раздел 5 (озаглавен „Компетентност при индивидуални трудови договори“) от регламента съдържа по-конкретно следните разпоредби:

„Член 18

1. По дела във връзка с индивидуални трудови договори компетентността се определя от разпоредбите на настоящия раздел, без да се засягат разпоредбите на член 4 и член 5, точка 5.

[...]

Член 19

Срещу работодател с местоживеене в държава-членка, може да бъде предявен иск:

- 1) в съдилищата на държавата-членка, където има местоживеене, или
- 2) в друга държава-членка:
  - а) в съдилищата по мястото, където работодателят обичайно осъществява дейността си, или в съдилищата по мястото, където последно е осъществявал дейност, или
  - б) ако работникът или служителят не осъществява обичайно или не е осъществявал обичайно дейността си в никоя държава, в съдилищата по мястото, където дейността, за която е нает работникът или служителят, е разположена или е била разположена.

Член 20

1. Работодател може да заведе дело само в съдилищата на държавата-членка, където работникът или служителят имат местоживеене.

2. Разпоредбите на настоящия раздел не засягат правото да се предяви насрещен иск в съда, в който в съответствие с този раздел е висящо основното дело“.

Спорът по главното производство и преюдициалният въпрос

- 7 Г-н Rouard е нает през 1977 г. от дружеството Laboratoires Beecham Sévigné, чието седалище по учредителен акт е във Франция, и е изпращан в различни държави в Африка.
- 8 Съгласно нов трудов договор, сключен през 1984 г. с дружеството Beecham Research UK — друго дружество от групата, чието седалище по учредителен акт е в Обединеното кралство, г-н Rouard е нает от това дружество и изпратен в Мароко. По силата на този трудов договор новият му работодател се задължава да запази договорните права, придобити от г-н Rouard в рамките на първоначалния му трудов договор с дружеството Laboratoires Beecham Sévigné, по-конкретно относно признаването на трудовия му стаж, както и правата му на определени обезщетения в случай на уволнение.
- 9 Г-н Rouard е уволнен през 2001 г.. През 2002 г. той сезира Conseil de prud'hommes de Saint-Germain-en-Laye с иск, насочен срещу дружеството Laboratoires Glaxosmithkline, което е правопреемник на дружеството Laboratoires Beecham Sévigné и чието седалище по учредителен акт е във Франция, и срещу дружеството Glaxosmithkline, което е правопреемник на дружеството Beecham Research UK и чието седалище по учредителен акт е в Обединеното кралство. Г-н Rouard иска тези две дружества да бъдат осъдени солидарно да му заплатят различни обезщетения за неспазване на процедурата за уволнение, за уволнение при липса на действително и сериозно основание, както и за неправомерно прекратяване на трудовия му договор.

- 10 Г-н Rouard твърди, че тези две дружества били негови съработодатели. Според него, тъй като френската юрисдикция е компетентна по отношение на дружеството Laboratoires Glaxosmithkline, чието седалище по учредителен акт е във Франция, по силата на член 6, точка 1 от регламента тя също е компетентна по отношение на дружеството Glaxosmithkline.
- 11 Посочените дружества оспорват компетентността на Conseil de prud'hommes de Saint-Germain-en-Laye, който уважава възражението за неподсъдност. След като Апелативният съд във Версай отменя решението на първата инстанция, тези две дружества подават касационна жалба срещу Решението от 6 април 2004 г. на последния.
- 12 При тези условия Cour de cassation решава да спре производството по делото и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Може ли, [от] една страна, [...] правилото за специална компетентност, посочено в член 6, точка 1 от регламента [...], по силата на което срещу лице с местоживееене в държава-членка може да бъде предявен иск, „когато то е един от множество ответници в съдилищата по местоживееенето на всеки от тях, при условие че исковете са в такава тясна връзка, че е целесъобразно да бъдат разгледани и решени заедно, за да се избегне рискът от противоречащи си съдебни решения, постановени в отделни производства“, да се прилага при иск, предявен от заето лице пред съда на дадена държава-членка срещу две дружества, които са от една и съща група, от които едното, наело заетото лице в групата, а след това отказало да го пренаеме, е установено в тази държава-членка, а другото, за сметка на което заетото лице последно е работило в трети страни и което го е уволнило, е установено в друга държава-членка, когато ищецът се позовава на клауза от трудовия договор, за да установи, че двете [дружества] са били негови съработодатели, от които той претендира обезщетение при уволнение, и от друга страна, изключва ли [...] правилото на член 18, [параграф] 1 от регламента, по силата на който по дела, свързани с индивидуални трудови договори, компетентността се определя от глава II, раздел [5] [от регламента], прилагането на член 6, точка 1 [от същия регламент], по начин че срещу всяко от двете дружества трябва да се предяви иск пред съда на държавата-членка, където то е установено. [?]“

Относно преюдициалния въпрос

- 13 С този въпрос препращащата юрисдикция иска по същество да се установи дали предвиденото в член 6, точка 1 от регламента правило за специална компетентност по отношение на съответници се прилага при предявен от даден работник иск срещу две дружества, които са установени в различни държави-членки и които той смята за негови съработодатели.
- 14 В самото начало следва да се напомни, че регламентът заменя занапред в отношенията на държавите-членки Конвенцията от 27 септември 1968 г. относно компетентността и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 299, 1972 г., стр. 32; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 10, стр. 3), изменена с Конвенцията от 9 октомври 1978 г. относно присъединяването на Кралство Дания, на Ирландия и на Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия (ОВ L 304, стр. 1, и — изменен текст — стр. 77), с Конвенцията от 25 октомври 1982 г. относно присъединяването на Република Гърция (ОВ L 388, стр. 1), с Конвенцията от 26 май 1989 г. относно присъединяването на Кралство Испания и на Португалската република (ОВ L 285, стр. 1), както и с Конвенцията от 29 ноември 1996 г. относно присъединяването на Република Австрия, на Република Финландия и на Кралство Швеция (ОВ C 15, 1997 г., стр. 1, наричана по-нататък „Брюкселската конвенция“).
- 15 Посочените в регламента правила за компетентност в областта на индивидуалните трудови договори се различават чувствително от приложимите в тази област правила в рамките на Брюкселската конвенция.
- 16 В последната единственото специфично правило, свързано с трудовия договор, е въведено през 1989 г. Правилото се съдържа в дял II, раздел 2 от тази конвенция относно специалната компетентност и е добавено като специален случай на правилото за компетентност, предвидено в член 5, точка 1 от Брюкселската конвенция при дела, свързани с договор.

- 17 В регламента компетентността при индивидуални трудови договори е предмет на специален раздел, а именно на раздел 5 от глава II. Този раздел, който прегрупира членове 18—21 от този регламент, цели да гарантира на работника предвидената в съображение 13 от същия закрива.
- 18 Както поддържат или поне признават Glaxosmithkline и Laboratoires Glaxosmithkline, правителствата на Франция, Германия, Италия и на Обединеното кралство, както и Комисията на Европейските общности, от текста на разпоредбите, съдържащи се в посочения раздел 5, следва, че същите имат не само специален, но даже и изчерпателен характер.
- 19 Така от член 18, параграф 1 от Регламента става ясно, от една страна, че всеки спор, който се отнася до индивидуален трудов договор, трябва да се заведе пред съответния съд съгласно правилата за компетентност, предвидени в глава II, раздел 5 от този регламент, а от друга страна, че тези правила за компетентност не могат да се изменят или допълват с други правила за компетентност, посочени в същия регламент, доколкото самият раздел 5 изрично не препраща към тях.
- 20 Член 6, точка 1 от регламента обаче попада не в раздел 5 от посочената глава II, а в раздел 2 от същата.
- 21 Посоченият раздел 5 не препраща към член 6, точка 1 от регламента, за разлика от член 4 и член 5, точка 5 от същия регламент, чието прилагане изрично е запазено в член 18, параграф 1 от същия.

22 Предвиденото в член 6, точка 1 от регламента правило за компетентност също не е предмет на съответна разпоредба в посочения раздел 5, за разлика от предвиденото в точка 3 от същия член 6 правило, разглеждащо случая на насрещен иск, който е включен в член 20, параграф 2 от посочения регламент.

23 Ето защо е необходимо да се посочи, че буквалното тълкуване на глава II, раздел 5 от регламента води до заключението, че този раздел изключва всякакво препращане към член 6, точка 1 от този регламент.

24 Това тълкуване се потвърждава освен това от подготвителните работи. Всъщност проектът на Регламент (ЕО) на Съвета относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ С 376 Е, 1999 г., стр. 1) посочва относно глава II, раздел 5 от предложениия регламент, който е приет без изменения от общностния законодател, че „предвидените в този раздел компетентности изместват предвидените в раздели 1 [Общи разпоредби] и 2 [Специална компетентност]“ [неофициален превод].

25 В писмените си становища френското, германското и италианското правителство въпреки това твърдят, че телеологическото тълкуване на регламента, вземащо предвид неговите цели, можело да доведе до признаване на приложението на член 6, точка 1 от регламента в областта на трудовите договори.

- 26 Така италианското правителство твърди, че целта на член 6, точка 1 от регламента, която е да се избегне рискът от противоречащи си съдебни решения, означава, че тази разпоредба се прилага спрямо всички видове спорове, следователно и свързаните с трудовите договори.
- 27 Вярно е, че прилагането на член 6, точка 1 от регламента в областта на трудовите договори би позволило за споровете, свързани с такива договори, да се разшири възможността за предявяване пред същия съдия на искове, свързани с множество ответници. Такова разширение, подобно на изрично уреденото от общностния законодател в член 20, параграф 2 от регламента по отношение на насрещния иск, би отговорило на общата цел за добро правораздаване, която включва спазване на принципа за процесуална икономия.
- 28 Все пак, съгласно постоянната съдебна практика споменатите правила за специална компетентност подлежат на стриктно тълкуване и не допускат тълкуване, излизащо извън изрично предвидените в регламента хипотези (по отношение на член 6, точка 1 от регламента вж. по-конкретно Решение от 13 юли 2006 г. по дело *Reisch Montage*, C-103/05, *Recueil*, стр. I-6827, точка 23 и Решение от 11 октомври 2007 г. по дело *Freerport*, C-98/06, *Сборник*, стр. 8319, точка 35). Както обаче бе посочено в точка 23 от настоящото решение, текстът на разпоредбите в глава II, раздел 5 от регламента изключва приложението на посочения член 6, точка 1 в даден спор в областта на трудовия договор.
- 29 Нещо повече, добро правораздаване означава, че възможността да се позовеш на член 6, точка 1 от регламента е налице — както в случая с насрещния иск — както за работодателя, така и за работника.

30 Такова приложение на член 6, точка 1 от регламента обаче би могло да доведе до последици, противоречащи на целта за закрила, преследвана именно чрез въвеждането в този регламент на специален раздел за трудовите договори.

31 Обстоятелството, че работодателят се позовава на член 6, точка 1 от регламента, би могло да лиши работника от закрилата, която му е гарантирана с член 20, параграф 1 от този регламент — разпоредба, според която срещу работника може да се предяви иск само пред съдилищата на държавата-членка по неговото местоживееие.

32 Що се отнася до предложената от френското и германското правителство възможност член 6, точка 1 от регламента да се тълкува в смисъл, че единствено работникът имал възможността да се позове на тази разпоредба, следва да се изтъкне, че тя би противоречала на текста на разпоредбите както на глава II, раздел 5 от Регламента, така и на член 6, точка 1 от същия. Освен това няма никаква причина защитната логика на такъв довод да се ограничава само до член 6, точка 1, но има основание да се приеме, че единствено работникът следва да може да се позове на всяко правило за специална компетентност, предвидено от този регламент, което може да служи на интересите му, когато срещу него е предявен иск. Все пак превръщането от общностния съдия на правилата за специална компетентност, предназначени да улеснят доброто правораздаване, в едностранни правила за компетентност, защитаващи считаната за по-слаба страна, отива извън равновесието на интереси, което общностният законодател е въвел в действащото към момента законодателство.

33 Ето защо по отношение на действащите общностни разпоредби тълкуване като предложеното от френското и германското правителство би било трудно съвместимо с принципа на правна сигурност, който представлява една от целите на този регламент и изисква по-конкретно правилата за компетентност да се тълкуват, както е посочено в съображение 11 от този регламент, по начин,

представляващ висока степен на предвидимост (вж. по-конкретно, по отношение на посочения член 6, точка 1 от Регламента, Решение по дело Reisch Montage, посочено по-горе, точки 24 и 25, както и Решение по дело Freeport, посочено по-горе, точка 36).

34 Така, нужно е да се отбележи, че в действащата редакция регламентът въпреки целта за закрила, посочена в съображение 13, не предоставя на даден работник в положение като това на г-н Rouard специална закрила, тъй като в качеството си на ищец пред националните съдилища той не разполага с правило за компетентност, по-благоприятно от общото правило на член 2, параграф 1 от посочения регламент.

35 При тези условия на поставения въпрос следва да се отговори, че правилото за специална компетентност, предвидено в член 6, точка 1 от регламента не може да се прилага спрямо спор, попадащ в приложното поле на глава II, раздел 5 от посочения регламент, относно правилата за компетентност, приложими при индивидуални трудови договори.

По съдебните разноски

36 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред препращащата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

Правилото за специална компетентност, предвидено в член 6, точка 1 от Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела не може да се прилага спрямо спор, попадащ в приложното поле на раздел 5 от глава II от посочения регламент, относно правилата за компетентност, приложими при индивидуални трудови договори.

Подписи